

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Електронна Республіка
громадська організація

Методика фіксації збитків бізнесу: процес, законодавчі рамки, практичні кейси.

Дмитро Антонюк, Віцепрезидент Запорізької
торгово-промислової палати.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Електронна Республіка
громадська організація

Практичні рекомендації щодо документального оформлення підтвердження збитків

- Видати відповідний наказ по підприємству щодо вчинення дій по фіксуванню збитків (в тому числі й проведення інвентаризації).
- **Провести детальну фото та відео зйомку території та майна товариства (із залученням експертної організації).**
- Зібрати копії всіх документів, що підтверджують право власності на майно (договори купівлі-продажу, витяги з реєстрів, свідоцтва про реєстрацію транспортних засобів тощо). Якщо документи не збереглися, то потрібно зайнятися їх відновленням одразу після скасування воєнного стану.
- **Провести інвентаризацію** відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» та документально підтвердити наявність майна, його стан, відповідність критеріям тощо.
- Зібрати максимально точну інформацію про дату та обставини пошкодження майна. Це можна дізнатися з новин, в яких прописують приблизний час та вид обстрілу.
- Зібрати дані щодо звернення до підрозділів поліції, ДСНС (пожежа, розмінування) з датою виїзду.
- **Провести експертну оцінку збитків**, завданих майну підприємства.
- **Визначити упущену вигоду** (доходи, які підприємство могло б отримати, якби майно не було пошкоджене).

Цілі фіксації руйнувань і пошкоджень нерухомого майна

- Ініціювання або приєднання до відкритого кримінального провадження в Україні
- Звернення до Міжнародного кримінального суду
- Вирішення питання про вартість корпоративних прав між співвласниками зруйнованого чи пошкодженого майна
- **Попередня оцінка витрат та/ або розміру інвестицій на відновлення активів, загальної вартості пошкодженого або зруйнованого майна**
- Для надання звіту та/ або достовірної інформації про спричинену шкоду іноземним власникам, партнерам
- Для проведення інвентаризації знищеного майна
- **Відшкодування збитків, завданих руйнуванням майна**
- **Розрахунку упущеної вигоди**

Нормативний базис фіксації руйнувань і пошкоджень

- **Закон України «Про торгово-промислові палати в Україні» № 671/97-ВР:**

Стаття 11. Права торгово-промислових палат

1. Торгово-промислові палати мають право:

- проводити на замовлення українських та іноземних підприємців експертизу, контроль якості, кількості, комплектності товарів (у тому числі експортних та імпорتنих) і визначати їх вартість.
- Методичні та експертні документи, видані торгово-промисловими палатами в межах їх повноважень, є обов'язковими для застосування на всій території України.

- **Методики товарознавчої експертизи торгово-промислових палат:**

- Основною метою незалежної експертизи є задоволення потреб підприємців (замовників експертизи) шляхом надання їм достовірної інформації щодо дослідження об'єкта експертизи відповідно до визначеного завдання експертизи і законодавчим та/ або регламентувальним вимогам.

Фіксація пошкоджень і руйнувань ТПП

Для отримання Експертного висновку ТПП необхідно

1. Оформити заявку
2. Надати наступні документи:
  - Установчі документи підприємства – власника майна – Виписка з єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
  - Договір оренди та/або документи на право власності майна,
  - Документи із зазначенням причини руйнування (пожежі), (Витяг з єдиного реєстру досудових розслідувань, у випадку звернення Замовника до поліції або Акт про пожежу, у випадку звернення до регіональної СНС)
  - Документи щодо господарської діяльності підприємства - бухгалтерські документи, зокрема документи щодо інвентаризації.
3. Обстеження та фотофіксація проводиться Експертом ТПП в присутності представників Замовника.
4. За результатами експертизи складається Експертний висновок

Експертний висновок ЗТПП містить наступну інформацію про:

- Завдання експертизи
- Первинне фіксування зовнішнім оглядом стану товару та майна, зруйнованих внаслідок бойових дій, з фотофіксацією
- Результати дослідження
- Фотофіксація
- Документи про право власності
- Документи із зазначенням причини руйнування

Методика визначення шкоди та обсягу збитків, а також упущеної вигоди

- Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації» прийнятий Кабінетом Міністрів України 20.03.2022 р. Постанова № 326
  - основними показниками, за якими оцінюються шкода та збитки є: вартість втраченого, знищеного чи пошкодженого майна; упущена вигода (доходи, які підприємство могло б реально одержати за звичайних обставин, якби його майно не було знищене чи пошкоджене)
- Методика визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності затверджена Наказом Міністерства економіки України та Фонду державного майна України 18 жовтня 2022 року та зареєстрована в Міністерстві юстиції України 02 грудня 2022 року
  - оцінка здійснюється з метою визначення збитків, завданих внаслідок збройної агресії у межах кримінальних проваджень; для цілей подання постраждалими заяв на компенсацію; для цілей подання позовів (у тому числі колективних) постраждалими до судових інстанцій, зокрема міжнародних, а також подання позову державою Україна до міжнародних судових інстанцій
  - така мета згідно з цією Методикою досягається шляхом визначення у вартісному виразі: розміру реальних збитків; розміру упущеної вигоди; розміру потреб у витратах, необхідних для відновлення майна та майнових прав, що зазнали руйнівного впливу внаслідок збройної агресії.

ПРОЄКТ «USAID підтримує надання експертних послуг з оцінки шкоди та обсягу збитків, завданих МСП Запорізької області внаслідок збройної агресії»

Надання експертних послуг (фото фіксація, експертиза ушкодженого майна, оцінка збитків, оцінка упущеної вигоди) МСП Запорізької області, які постраждали внаслідок воєнної агресії росії

ТРИВАЛІСТЬ ПРОЄКТУ

червень 2023 – грудень 2023

КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ

---

40 відібраних на конкурсній основі МСП
Запорізької області
>100 консультацій

ПАРТНЕРИ ПРОЄКТУ

- Запорізький міський виконком
- *Доповнення в «Програму фінансування деяких заходів щодо сприяння розвитку підприємництва у м. Запоріжжя»*
- Запорізька обласна державна адміністрація
- *Доповнення в Комплексну програму розвитку малого і середнього підприємництва в Запорізькій області на 2021-2023 роки*

ПРОЄКТ «USAID підтримує надання експертних послуг з оцінки шкоди та обсягу збитків, завданих МСП Запорізької області внаслідок збройної агресії»

ЯКІ ПОСЛУГИ МОЖЕ ОТРИМАТИ БІЗНЕС

- виїзд на місце для збору інформації та фіксації даних, включаючи фотофіксацію;
- експертиза ушкодженого майна;
- експертна оцінка збитків і упущеної вигоди;
- підготовка та видача звітів про експертну оцінку.

НАВІЩО ЦЕ ПОТРІБНО

- надасть змогу МСП відобразити збитки у своїй фінансовій звітності
- зменшити податок на нерухомість
- мати юридично задокументовані докази для підтримки своїх вимог щодо компенсації у майбутніх судових та позасудових процедурах
- може бути використана як підґрунтя для отримання сертифікату про форс-мажорні обставини, інформування комерційних партнерів або інвесторів

Пономаренко Оксана, старший експерт управління експертиз Запорізької торгово-промислової палати.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Електронна Республіка
громадська організація

Нікітіна Наталія, оцінювач управління експертиз
Запорізької торгово-промислової палати.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Електронна Республіка
громадська організація

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Електронна Республіка
громадська організація

Ресурси та контакти
Програми USAID
«Конкурентоспроможна економіка України»

Ресурси та контакти
ГО «Електронна республіка»,
Міжміська робоча група ІКМ

[@usaidscep.ua](https://www.facebook.com/usaidscep)

[@usaidscepukraine](https://www.linkedin.com/company/usaidscepukraine)

[@erepublicngo](https://www.facebook.com/erepublicngo)

[@usaidscep](https://twitter.com/usaidscep)

info@scepukraine.org

pp.ikm@erepublic.org.ua